

Thứ Bảy
30
tháng ba tây 1929
NĂM KỶ TÝ
THÁNG HAI
Ngày 20

ĐUỐC NHÀ NAM

Xuất bản tại Saigon ngày thứ ba, thứ năm và thứ bảy

DEPOT LÉSAL
IMOCHEX
H&L

GIÁ TIỀN MUA BÁO:	
Một năm	5.500
Sáu tháng	5.00
Ba tháng	3.00
Mỗi số	0.05
Mua báo, mua báo và bài viết cho xin gửi cho ông :	
DƯƠNG-VĂN-GIÁO,	
Tổng lý B. N. N.	
72, Legrandière, SAIGON	

Điễn thuyết

Chùa nhạt 31 Mars dùng chén giờ sáng, tại nhà hát bóng Modern-Cinéma, Ông Trần-vân-Tri và Lê-trung-Nghĩa sẽ mở cuộc diễn-thuyết để cho Ông Dương-vân-Giáo thuật chuyện Ông nghe thấy ở bên Án-dô trong lúc Ông và Ông Bùi-quang-Chíêu di dự Đại hội nghị toàn quốc Án-dô.

Bàu diễn thuyết sẽ chung đỗ nỗi hoà của bên Án-dô làm. Có nhiều món lợ lát.

Anh em đến bàu ấyとり cho đồng cho vui. Vô cùa thong thâ, không tồn tiền.

Tu' each cua nhà dien thuyet

Đại phâm việc trong thiền hả qui vi với làm thiêt, chò không quí vè việ; bén sướng, tự bê ngoài mà xem, thi nhâ dến thuyêt là một nhâ bén sướng, song xót châ kỵ, thi nhâ dến thuyêt chính là nhâ làm thiêt, không phải là nhâ nói sướng vậy.

Song, nêu nhâ dien thuyêt không đú tu cách, nói một đòng lại quàng một nêu, nói khôngց được biện quả gi, thê thi câu nói làm sao che cùi ảnh hưởng được.

Vậy những nhâ dien thuyêt phải có đâ tu cách như sau này:

1. Sức mạnh.— Sức mạnh là hạch phác của người ta, để sinh ra người, bắt đầu trai gái già trẻ, phải có sức mạnh, mới mang hướng đưa sự sinh tồn, pharcog chỉ nhâ dến thuyêt lại càng nguy hiểm lắm, dem ba tác luôt hò hào giữa đám người đông, nêu không có tinh thần mạnh mẽ, thi hò hào vững vàng, thi dâu lý tưởng cao sâu thế nào, lý luận đúng đắn thế nào, cũng không thể cảm động được lòng người và lừa hâ dến hâ vâ, bắt hâ vâ sau được, vậy nhâ dien thuyêt thứ nhất cần có sức mạnh.

2. Tài học.— Tài là do trời sinh ra, họe là do tài sưu người, song xét cho kỵ, thi họe tuy có chí hâ, mà khâ tháp chí một mà thôi, nhâ dien thuyêt đứng giữa dien dâu, nếu không đú tài học, thi dien nói rõ ràng lô dâi nêu, người ta cũng cho là người nói theo, be dâu nói đó, vậy nhâ dien thuyêt không đú tài học, làm sao khâ người cười chê.

3. Kiến-thức.— Kiến-thức nghĩa là việc gì người ta không biết được, chì có minh biết mà thôi, người ta không nói được, chì có minh nói, thi khâ tháp chí một mà thôi, nhâ dien thuyêt đứng giữa dien dâu, nếu không đú tài học, thi dien nói rõ ràng lô dâi nêu, người ta cũng cho là người nói theo, be dâu nói đó, vậy nhâ dien thuyêt không đú tài học, làm sao khâ người cười chê.

4. Kinh nghiệm.— Nhâ dien thuyêt nếu đú nhâ quang hiacy việ; máy ngàn trân nâm, dù kiến thức bao hâm cả nâm châu lô, mà suy ra việ; làm, không có lịch sử ghi, thi khâ ra nói chuyen, tuy có đồng lô lô, nhâ, song xót lại cho kỵ, ching có chứng cùi rô dâu, nhâ thê thi ai nói cùi của minh được.

Vậy nhâ dien thuyêt phải rõ rô, đút đòn báu, tinh người mẫn tú, và

thết thê thât đòn báu, viẹ; châ, gô đê chứng rõ cùi của minh, ay môt thê thi kiêu thâ của môt nhâ dien thuyêt.

5. Kinh nghiệm.— Nhâ dien thuyêt nếu đú nhâ quang hiacy việ; máy ngàn trân nâm, dù kiến thức bao hâm cả nâm châu lô, mà suy ra

việ; làm, không có lịch sử ghi, thi khâ ra nói chuyen, tuy có đồng lô lô, nhâ, song xót lại cho kỵ, ching có chứng cùi rô dâu, nhâ thê thi ai nói cùi của minh được.

Vậy nhâ dien thuyêt phải rõ rô, đút đòn báu, tinh người mẫn tú, và

thết thê thât đòn báu, viẹ; châ, gô đê chứng rõ cùi của minh, ay môt thê thi kiêu thâ của môt nhâ dien thuyêt.

6. Kinh nghiệm.— Nhâ dien thuyêt nếu đú nhâ quang hiacy việ; máy ngàn trân nâm, dù kiến thức bao hâm cả nâm châu lô, mà suy ra

việ; làm, không có lịch sử ghi, thi khâ ra nói chuyen, tuy có đồng lô lô, nhâ, song xót lại cho kỵ, ching có chứng cùi rô dâu, nhâ thê thi ai nói cùi của minh được.

Vậy nhâ dien thuyêt phải rõ rô, đút đòn báu, tinh người mẫn tú, và

thết thê thât đòn báu, viẹ; châ, gô đê chứng rõ cùi của minh, ay môt thê thi kiêu thâ của môt nhâ dien thuyêt.

7. Kinh nghiệm.— Nhâ dien thuyêt nếu đú nhâ quang hiacy việ; máy ngàn trân nâm, dù kiến thức bao hâm cả nâm châu lô, mà suy ra

viẹ; làm, không có lịch sử ghi, thi khâ ra nói chuyen, tuy có đồng lô lô, nhâ, song xót lại cho kỵ, ching có chứng cùi rô dâu, nhâ thê thi ai nói cùi của minh được.

Vậy nhâ dien thuyêt phải rõ rô, đút đòn báu, tinh người mẫn tú, và

thết thê thât đòn báu, viẹ; châ, gô đê chứng rõ cùi của minh, ay môt thê thi kiêu thâ của môt nhâ dien thuyêt.

TIN TRONG NU'Ó'C

Cuộc tổng-chung cùi Nguyễn-kim-Bảo bút-tự Quốc-Hoa

Cô Quốc-Hoa biên-lập ô báo Đuốc-Nhà-Nam phái bính, pông cho-nết-dài và Tamký là quê hương, dâu dien-tri. Từ ngày môt đỗ tháng giê g là ngày vâ tâi quânh đất san, cùi bình ngày môt thê, nêu cho dâu đỗ ngày môt 7 tháng môt phái chở ra nhà-thuong Feijo. Quốc-Hoa

mười-tuổi dâu đâ làm người thiêng rói!!!

Đau lòng quá, người nhâ đã định cuộc tổng-chung ngay ngày lâm sau, cho khâ nuôi dài môt thương-tâm; chì có diện cho báo Đuốc-Nhà-Nam cùi tìn thâm sâu cùi hâ-hàng xâ gân máy ngay sau môt rô vido. Hai bài văn sau đây là của máy chì em Tamký đã đâ: trước môt phâp của Quốc-Hoa dâ lông thương-tâm.

Ở Saigon có nhà báo Tribune In-dochinoise, Đuốc-Nhà-Nam, và máy

những kẻ thám-yết, quí-môu, dâ

thuong, dâ khô-chu nguy.

Thao ôi, tuổi nhâ, sìn tài, mà

mang-đắc sao vẫn-vết môt hai-

dù phan-ru.

Chuyện bao «Nhứt Tân» và «Ere Nouvelle»

Nghe nói hôi xuất vâ hành bài ô báo này gần đây có môt ký nhom đại hôi đồng, Ông Cao-triều-Phát dâ triuch giữa hôi đồng rằng cùi phái chinh dâu lại, cho nay mai cùi hoi từ báo số dinh bâu môt tâ lâu, rồi dâu lâu tái bâu thi sô do môt bâu tri, sô môt coi sôc cho hoi từ bao no theo châ nghĩa cùi Đồng-dương lão

đóng-dâng và bao giờ cung giữ tòn châ dâng.

Bao báo xin thê cho qđ đồng

nghiệp châ chinh lại mà vâa lông

công-chung, được tăng số độc giả, và

giúp ích cho lao động nước nhâ.

Bài nhôm ngày thứ ba

Các nhâ soạn bao Annam (Pháp tự và quâc-đam) phái viên lao

động, đâ bâu cùi quâc-dam tại hôi đồng quâc hât và hôi đồng

Sau khi nghe ngâi ôlén Annam tại hôi đồng cùi quâc-thuong khu Saigon phâu thuyêt, thi cung hâu dâig tinh tuyên bô rông tuy p cung muôn thuong khâu mua sâm cùi khâ cho cung ngay cung

tuy p cung muôn thuong khâu mua sâm cùi khâ cho cung ngay cung

mua cùi khâ cho cung ngay cung

Ông có Duval bị xe hơi cùi chết

Sau khi bắt Henri Beauville, dem vâ bót quâc thứ nhât thi ông có Duval cùi xe máy vâ nhà ô duong Galicci (duong Duval) và xe hơi chay. Xe máy dương di, bông có một cái xe hơi chay dâu sau: ông Duval chờ cho xe hơi qua mặt rồi môt quâc qua tay tâi. Châng may cùi xe hơi chay dâu sau mà ông Duval không thấy nên khi ông vâu quâo ra tâi giữa đường thì xe hơi trôi tới cùi châ.

Xe cùi, sô-pho môt máy cho chay hâp môt mâu dâng thoát thân. Sau xô mới rô là xe ôi hiện Renault số 7111, tên là Timont, thi ông khâi rằng cùi xe ôi ông cho một bâu mây dâm mây, song ông không chịu nói tên, người ôi có một mâm. H'en sô-pho dâi vây coi di trên.

(Tâa kiêm duyết bô, Trung-kỳ)

Chúng tôi rất hân hạnh mà cho chư tôn đức giãy hay rằng: Kể từ đây D.N.N. dành để khen bão này đang chỉ về cho đồng bào chưa tinh tường pháp luật.

Ông Dương-văn-Giáo (lù luật khoa, chính trị kinh tế khoa tiền sĩ và hình-luật đại học thủ khoa) sẽ hết lòng sởi sảng chỉ bão không lây tiễn.

Xin qui độc giãy mồi khi có việc gì báu trắc cù vét giãy nói cho tránh công cuộc, hoặc đến toà soạn của bón bão mà thuật rõ thì sẽ được vừa ý.

Văn đề nhơn công

Bao giờ Chính-phủ mới ngõ
đến dân Lao-dong?

(Tiếp theo)

Trong năm 1947 đã xảy cái án mạng như thế làm cho Chính-phủ ra một bản nghị định bảo vệ quyền của công nhân, phản biện các điều kiện lao động, và giao, và ăn, và ngủ, nhà cho thuỷ văn, văn, Xô, ký công có chung khoan bão, nhưng theo tờ báo này lại buộc tội rã-gát.

(Đã rã-ti bão này, số trích dì-b nhường đều cần lao và nhucha công cho độc giả xem).

Qua năm 1928, các sở lao động chuyên rã-ti làm cho Chính-phủ càng lo hồn nafs. Nhưng số dân phu báy giờ lại tăng thêm lên nữa có trên bốn chục ngàn người, bắt không thấy mà thêm lại thấy tăng số lên mali.

Nhắc lại tháng chạp năm 1929, bướm đầu qua năm 1928, trong lúc ấy quan Thanh-trà Texier, may làn di quan sát các sở, may làn làm không thành việc. Tại sao? Thưa, dân Trung, Bắc, vào giúp việc các sở, gánh nhiều cái thâm tuất đắng ăn cay, tròng mông cay nhú quan Thanh-trà lấy anh gác gởi nbulu cho, nhưng mỗi khi quan Thanh-trà đi quan sát thi có giá: theo nô người tung sự Annam và quan chính sỹ y viện. Đến nơi kêu dân phu ra bời, thi người tung sự kia có khi phải nghe làm, vì rặng dân phu Trung-Bắc nói có khác hồn với người Nam, nên chỉ làm chuyện oai khát trong lắc Áy khó mà minh cho dặng.

Máy phao di quan-sát, máy làn lật sẩy ra chuyện rã-ti làm nǚ, nǚ chỉ quan Thanh-trà, mới bần tính cũng quan Thanh-dốc Nam-ký xin vào một vị quan, cùng đi với quan Thanh-trà cho dù bồ côi cái ách thâm khò cho dân phu. Cũng may trong lúc ấy, quan Kham sứ Bắc-ký cũng vui lòng tên đệ quan A-sát vào. Bút-Bằng-Đoàn vào ký hẹn trong ba tháng dặng cũng đi với quan Thanh-trà lao động. Nghĩ định ra, bướm đầu tháng giêng tây năm 1928, cũng chua thấy quan An-sát vào, gần mản tháng giêng mới tiếp được tin của ngài sắp vào, quâ giang chiêu « Claude-Chappe ».

Nghé tin quan An-sát Bút-Bằng-Đoàn vào thi đầu đầu, dân phu cũng đều trong mông ngài, trước sò nồi oan ôm ấp vầy lâu, sau nhò lèi ngài mà tò lại những lối ngực dài cũng Chính-phủ. Bướm chon vào Nam-ký, trước hết ngài cùng đi với quan Thanh-trà lao động di xét sở Lý-ninh (Thudaumot), sở Áy lâu nay vẫn nghe tiếng là dọc nhứt hòn cáo sò, nước uống thời lớn bụng mà chết, đất dai phong thô rái độc, không mang bình rết mà chết thi bị bình hìn là cung bộ mìn. Bì không vè rói, cũng chẳng thấy ngài làm gì, cu-li vẫn cũng còn nồi khò ôm sò. Ké đà di quan sò mày sò như sau này:

THUDAUMOT

Sở Budop. (Cultures) Tropicales, sở Xé-cát. (Cultures Tropicales), sở Quản-lợi. (Cultures Tropicales), Xa cam, xá-Trach. (Terres Rouges) sở, đầu tiếng (Michelin et Cie).

BIENHOA

Sở Cám-lèm (Sté Agricole de) sở An-Lộc. (Sté Agricole de) sở Thanh-lợi (Michelin et Cie) sở Bình-lợi (Sté Agricole de) sở Trang-bom (Sté Biens Ind et Forestière).

TAYNINH

Sở Béo-cát (Sté Ind et Agricole de Bécon) sở, O'Connell. (Sté Ind et Agricole de Bécon) sở Vincent (Sté Ind et Agricole de Bécon).

BARIA

Sở Bùng-rông. (Sté Agricole de) sở Cám-lèm (Sté Agricole de).

Máy sò kẽ trên đáy, có sò chứa trên 3 ngàn dân công, còn máy sò nhỏ chứa công trên 400 là ít lắm. Gần ngày quan An-sát mản hạn sáp về Bắc, tôi có tiếp chuyện cũng ngài, và hỏi ý kiến của ngài, thi

Chù dien Annam chù dien tay

(Tờ kẽm duyết bô)

Tá dien làm cho họ An, và lại còn bị đánh bô, chưởng một cách lén nhén làm, họ An ở đó độc làm, và vậy mà lại còn chưởng lén nữa, là vì chưởng của Tay, không chưởng chưởng lén nào giám đốc kiểm bắt bô. Mỗi khi tá dien bị chưởng Tay đánh dập, thi tá dien lén trốn di lại làng mà thưa, trong cây hương chưởng lén xác, mà bô có dân làng thì họ nói rằng chưởng của Tay họ không giám xú, chưởng tới dien Tá bị họ làm J tù chưởng, nghỉ col, hương chưởng lén mà còn sò họ, hương chưởng là dân nghèo đây có giám cự kinh gi, dân nghèo tiền đâu mà di thi lob và don noi Tá mà kiện? bị bô vậy, mà thành ra ai si cũng đều sợ chưởng của Tay bô, sợ chưởng đến may không cặp rãng chưởng của Tay. May không cặp rãng hầm he cùng nói rằng dien Tay đánh chưởng bô.

Bó các duyên có ấy, nên tá dien cũng người ngoài ai si cũng đều kiêng nô chưởng của Tay.

Tại làng Vi-thanh, hặt Ratchgá, giáp ranh làng Tân-bôa-Áy (Cantho) Ông Ngô-văn-Long chủ dìi, tại sò ruộng Vi-thanh, bị bô cặp rãng của M. Gressier có đất phia lảng Tân-bôa-Áy, bắt trói đem về nhà. Sự tích sò luyu như vậy: ngày 16 mars 1929, lát 7 giờ tối, ông Ngô-văn-Long di túm lúa, thi có gặp tên Truyen di tên của M. Gressier di ngang qua đất của Long, mà ông Long không dè tên Truyen di trốn, tướng di đầu dô vây thô, qua 8 giờ thi có tên cặp rãng và cu-li của M. Gressier mà qua bón đất của ông Long mà kiểm bắt tên Truyen, khi di qua thi gặp ông Long

(Tờ kẽm duyết bô)

DƯƠNG-QUANG-THỊNH.

Bà năm Nay Nam-ký thất
mà rết khôn khô. Lửa
không có mà bón ra ngoại
quốc lõi này đang lây lợ.
Bên kíi đưa mực lõi du
thi ngoại quốc không muas.
Năm Nay bón Tu-bon-dé
quốc muôn tuyệt đường
buôn bán thông thương
chợ Annam ta.

Vậy là khôn khô đê. Anh
em ol!

Phát mau mực hiệp nhau
mà bão chúa quyền lợi của
anh em.

Văn uyên

CẨM THUẬT

Đền Nam duc giã tiếng chuông

[mai],

Cực nổi đêm đông luồng dâm dát.

Phóng phết đường xa tin nhạn

[võng],

Là mờ dâm cù bước cầu DÀI.

Kia ai mua chặc đường danh lợt.

Hết gao thi xay xay rào hạt.

Hatem ri ruột xót phái nghiêng

[vai].

BẢN-TẮNG cù sf.

(Tờ kẽm duyết bô)

DUONG-QUANG-THỊNH.

CHÂU PHUNG.

Bóng bão đến viêng mè cu Phan tay-Hô

và đọc lịch cũ của cụ khéo trên tẩm 44

Điển tin nước Tàu

Tướng-giới-Thach đã hạ lệnh đánh
Hán-khau và Vô-xuong, các quân đội
của bọn Luu-tri, Luu-bô-Nam và
Tào-vu-Thuan đều bị bại & bắt
bên bờ sông Trường-giang đã dự bị
việc khai chiến.

Bọn Ngô-tri-Huy, Sái-nguyễn-Bô
Lý-thach-Tăng, và Trương-tịnh-
Giang hét sét điều binh với Trường-
xá-tha cho Lý-tô-Thám, song Trường-
không nghe, bọn Ngô-Sái-lý làm cầm
tức lâm.

Bọn Ngô-tri-Huy, Sái-nguyễn-Bô
Lý-thach-Tăng, và Trương-tịnh-
Giang hét sét điều binh với Trường-
xá-tha cho Lý-tô-Thám, song Trường-
không nghe, bọn Ngô-Sái-lý làm cầm
tức lâm.

Tướng-giới-Thach sẽ khai chiến với
tỉnh Quảng-tây.

Theo điện tín Nam-kinh, bùa-chiều

21, Tướng-giới-Thach có phát một

bài tuyên ngôn, tra xít thời cuộc

Hà-Nam, trách bọn Diệp-Ký và các

bọn yếu nhõ ở Vô-Hán trai phép

lâm căn.

Tướng nói rằng: « Chính-phủ

quốc-dân là một Chính-phủ cách

mạng, ông ta quyết dùng phương

pháp cách mạng, để giải quyết vấn

đề khốn nạn hiện nay. » Bài tuyên

ngôn ấy cũng như một bài chiến thư

của Chính-phủ Nam-kinh, nếu có

sinh việc, quyết dùng vũ-lực mà giải

quyet vậy.

Còn Lý-tô-Thám vẫn bị giam cầm

ở Nam-kinh, song bùa thân chưa có

việc gì nguy hiểm.

Theo điện tín Hán-khau, thi thời

cuộc Tàu khô nào cũng sinh một

cuộc huyết chiến.

.

Địt bị chiến tranh

Theo điện tín ở Bắc-binh, thi quốc

đàn quân ở tỉnh An-huy hiện đã lui

rồi, nay còn đóng tại huyện La-don,

cách Hán-khau 120 cây số.

.

Theo điện tín ngày 25, Lý-tô-

Nhơn tới quảng đông, cùng Hoàng-

thiêu-Hưng bắn bạc mưu kế đánh

Tướng.

Hà còn tiếp tục Chiêu mộ quân đội.
Ü chung quanh sông Dương-tử vẫn
còn dự bị canh phòng.

Phùng-ngoè-Tường hét hiệp quân
đối ở Trịnh-châu, rồi kéo qua Hứa-
châu.

Bạch-sùng-Hy bị quân đội phản
đối, ông ta di dời Hán-khau để thương
thứ thời cuộc với bọn thô lịnh Vô-
Hán, thời cuộc rất là khó khăn. Bạch
vì quân đội phản đối, đã rót bô Hả-
phuong, bọn Lý-phâm-Tiên đã doan
tội trọng của Bạch tuyên bố rõ ràng.

Bộ ba của Phùng-ngoè-Tường là
Ngụy-Ich-Tam hiện làm ty-lịnh &
Bắc-binh, Phùng bão phục tùng
Chánh-phủ Nam-kinh, song quân đội
vẫn còn lực lục kéo thẳng sang Nam.

Đạt đột quân cứu thương

Có nhiều thay thuỷ: tát Nam-kinh
lập đột quân cứu thương, để dự bị
cuộc chiến tranh ở Vô-Hán.

Tinh hinh Hán-Khau

Theo điện tín Bắc-binh, quân lính
Hán-khau chuyên chờ quân-nhó hành
ly; xưởng thu Hán-dương ngày đêm
chỗ tạo súng ống. Quân đội Vô-Hán
do Diệp-ky thống suất vẫn còn đánh
đuổi quân Quốc-dân, đã đuổi tới cõi
Hô-Nam và Giang-tây rồi. Về quân
đội Chánh-phủ thì do Tướng-giới-
Thach thống suất, Tướng đánh tiếng
giúp đồng cứu nước. Hiện vẫn có
người bất lực bắn bò, song bùa hơi
muộn quá.

Theo điện tín ngày 25, Lý-tô-
Nhơn tới quảng đông, cùng Hoàng-
thiêu-Hưng bắn bạc mưu kế đánh
Tướng.

Mật báo

Chúng tôi thường được thư của
các bạn đọc gửi đến than phiền
rằng: « Tôi xin Ông làm thế nào
mà trú cho đồng sự mệt bão, chờ
những người đọc giả ở xa hành thành
hay phần nào rằng có khi cả tháng
mà nhận dạng chúng mệt hại số là
may, còn bao nhiêu thì bị sa trộm
coi bẩn hét rót cũng không chịu trả
lại. »

Xin chư tôn biết cho rằng mỗi
khi chúng tôi được thư như vậy đều
có kêu nai với số giấy phép xin lâm
kiết, rồi làm tội kinh gian. Vì
chúng tôi rất dễ lòng lo cõi chư tôn
được bao dense dù rõ thùa các công
cuộc hành động của chúng tôi.

Và xin chư tôn cũng phải chịu
ki ô hoaje bùa thân, hoặc cho người
đọc thư cho có bằng cõi lừa lõa
soạn để chúng tôi ra tay trừng trị kẻ
phạm.

D. N. N.

Độc giả lưu tâm

D. N. N. ra đời cũng đã hơn sáu tháng nay rồi,
vẫn khôn khôn một lòng vì nghĩa vụ mà hành động.

Chỉ biết quốc dân, chỉ biết công ích mà thôi,
mỗi bị cấm ở mense Trung-Bắc-Ký.

Đối với chánh-phủ để quốc không bao giờ xu-phụ.
Bởi chúng tôi cùi già một mục chán chán, không
biết sò người gõ thê, không biết kiêm kẽ có quyền, nên
mỗi bị cấm ở mense Trung-Bắc-Ký.

Đóng bão có biết cho chàng?
Như đóng bão rõ cùi tinh cảnh rãy, thi xin hây
giúp chàng tôi làm phen sự, nghĩa là hây độc D.N.N.
cho đồng. Còn nhangs bạn đọc giả nào đã mua thi xin
trả tiền cho sòm để làm huyt mache mà sống đời.

D. N. N.

